

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 17 de gener de 2024

Catequesi. Els vicis i les virtuts. 4. La luxúria

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Continuem el nostre itinerari sobre els vicis i les virtuts; i els antics Pares ens ensenyen que, després de la gola, el segon “dimoni”, és a dir, vici, que sempre està arraulit a la porta del cor, és la luxúria. Mentre la gola és la voracitat pel menjar, aquest segon vici és una espècie de “voracitat” per una altra persona, és a dir, el vincle enverinat que els éssers humans mantenen entre si, especialment en l'àmbit de la sexualitat.

Que s'entengui bé: en el cristianisme no es condemna l'instint sexual. Un llibre de la Bíblia, el Càntic dels Càntics, és un poema meravellós d'amor entre una parella de nuvis. Malgrat això, aquesta bonica dimensió de la nostra humanitat, la dimensió sexual, la dimensió de l'amor, no està exempta de perills, fins al punt que ja sant Pau ha d'abordar la qüestió a la primera Carta als corintis. Diu així: «Se sent a dir pertot arreu que entre vosaltres hi ha un cas de relació il·legítima, tan greu que no es dona ni entre els pagans» (5,1). El retret de l'Apòstol fa referència precisament a un ús malaltís de la sexualitat per part d'alguns cristians.

Però mirem l'experiència humana, l'experiència de l'enamorament. Aquí hi ha molts noucasats, vosaltres podeu parlar d'això! Per què s'esdevé aquest misteri i per què és una experiència tan impactant en la vida de les persones, cap de nosaltres no ho sap. Una persona s'enamora d'una altra, l'enamorament arriba. És una de les realitats més sorprenents de l'existència. La majoria de les cançons que escoltem a la ràdio parlen d'això. Amors que s'encenen, amors que sempre es busquen i mai no s'aconsegueixen, amors plens d'alegria o amors que turmenten les llàgrimes.

Si no està contaminat pel vici, l'enamorament és un dels sentiments més purs. Una persona enamorada es torna generosa, gaudeix fent regals, escriu cartes i poemes. Deixa de pensar en ella mateixa per a projectar-se completament cap a l'altre. És bonic això. I si li preguntes a una persona enamorada: “Per què estimes, tu?”, no trobarà resposta: en molts sentits, el seu és un amor incondicional, sense motiu. Paciència si aquell amor, tan poderós, és també una mica ingenu: l'enamorat no coneix realment el rostre de l'altra persona, tendeix a idealitzar-la, està disposat a fer promeses el pes de les quals no capta immediatament. Aquest “jardí” on es multipliquen les meravelles no està, però, fora del perill del mal. Pot ser contaminat pel dimoni de la luxúria, i aquest vici és particularment odiós, almenys per dues raons.

En primer lloc, perquè devasta les relacions entre les persones. Per a documentar aquesta realitat, desgraciadament són suficients les notícies quotidianes. Quantes relacions que van començar de la millor manera s'han convertit després en relacions tòxiques, de possessió de l'altre, mancades de respecte i de sentit dels límits? Són amors en els quals hi ha faltat la castedat: una virtut que no s'ha de confondre amb l'abstinència sexual —la castedat és més que abstinència sexual—, sinó amb la voluntat de no posseir mai l'altre. Estimar és respectar l'altre, buscar la seva felicitat, cultivar l'empatia pels seus sentiments, disposar-se en el coneixement d'un cos, una psicologia i una ànima que no

són els nostres i que s'han de contemplar per la bellesa que amaguen. Estimar és això, l'amor és bonic. La luxúria, en canvi, es burla de tot això: la luxúria saqueja, roba, consumeix de pressa, no vol escoltar l'altre, sinó la seva necessitat i plaer; la luxúria jutja el festeig d'avorrit, no busca aquella síntesi entre raó, pulsio i sentiment que ens ajudaria a conduir de manera sàvia l'existència. La persona luxuriosa només busca dreceres: no comprèn que el camí de l'amor s'ha de recórrer lentament, i que aquesta paciència, lluny de ser sinònim d'avorriment, ens permet fer felices les nostres relacions amoroses.

Però hi ha una segona raó per la qual la luxúria és un vici perillós. Entre tots els plaers de l'home, la sexualitat té una veu poderosa. Implica tots els sentits; habita tant en el cos com a la psique, i això és preciós, però si no es disciplina amb paciència, si no s'inscriu en una relació i una història en què dues persones la transformen en una dansa amorosa, es converteix en una cadena que priva l'home de llibertat. El plaer sexual, que és un do de Déu, es veu debilitat per la pornografia: satisfacció sense relació que pot generar formes d'addicció. Hem de defensar l'amor, l'amor del cor, de la ment, del cos, l'amor pur de donar-se recíprocament. I aquella és la bellesa de les relacions sexuals.

Guanyar la batalla contra la luxúria, contra la “cosificació” de l'altre, pot ser un esforç que dura tota la vida. Però el premi d'aquesta batalla és el més important de tots, perquè es tracta de preservar aquella bellesa que Déu va escriure en la seva creació quan es va imaginar l'amor entre l'home i la dona, que no és per a utilitzar-se l'un a l'altre, sinó per a estimar-se. Aquella bellesa que ens fa creure que construir junts una història és millor que llançar-se a l'aventura —hi ha tants don Joans!—, cultivar la tendresa és millor que doblegar-se davant el dimoni de la possessió —el veritable amor no es posseeix, es dona—, servir és millor que conquerir. Perquè si no hi ha amor, la vida és trista, és una trista soledat. Gràcies.